

DATOS IDENTIFICATIVOS

Psicoloxía: Prevención e tratamento das dificultades de aprendizaxe e os trastornos do desenvolvemento

Materia	Psicoloxía: Prevención e tratamento das dificultades de aprendizaxe e os trastornos do desenvolvemento			
Código	V51G120V01204			
Titulación	Grao en Educación Primaria			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	FB	1	2c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento	Departamento da E.U. de Formación de Profesorado de E.X.B. (Vigo)			
Coordinador/a	Ramos Garrido, Paula			
Profesorado	Ramos Garrido, Paula			
Correo-e	paula.ramosgarrido@ceu.es			
Web	http://www.escuelamagisterioceuvigo.es/			
Descrición xeral	O obxectivo desta materia é formar educadores que coñezan as dificultades que poden presentar na súa aprendizaxe os estudantes con necesidades específicas de apoio educativo, que saiban avalialas e intervir para subasinalas.			

Competencias

Código	
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
B2	Diseñar, planificar e avaliar procesos de ensino e aprendizaxe, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro
B10	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovelas entre os estudantes
C3	Dominar os coñecementos necesarios para comprender o desenvolvemento da personalidade destes estudantes e identificar disfuncións
C6	Identificar e planificar a resolución de situacións educativas que afectan a estudantes con diferentes capacidades e distintos ritmos de aprendizaxe
D1	Capacidade de análise e síntese
D2	Capacidade de organización e planificación
D7	Resolución de problemas
D8	Toma de decisións
D9	Traballo en equipo
D13	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
D18	Creatividade

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe
---------------------------------	---------------------------------------

Aplicar os coñecementos adquiridos para favorecer a aprendizaxe e o desenvolvemento en contextos diversos e plurais.	A2	B2	C6	D1
	A2	B3	C24	D2
	A3	B4	C26	D2
	A5	B6	C33	D3
				D4
				D5
				D6
				D7
				D7
				D8
				D8
				D9
				D10
				D11
				D13
Analizar de forma crítica os coñecementos provenientes da psicoloxía da educación e do desenvolvemento para construír unha visión propia, integradora e articulada que permita a mellora, a aprendizaxe e o desenvolvemento dos nenos con necesidades específicas de apoio educativo.	A1	B10	C3	D3
	A2		C6	D5
	A3		C13	D13
	A3		C15	
	A5			
Identificar as dificultades de aprendizaxe e os trastornos do desenvolvemento, informar e colaborar no seu tratamento.	A3	B2	C6	D1
	A4			D2
				D8
				D9
				D18

Contidos

Tema	
Tema 1.- As necesidades específicas de apoio educativo e a discapacidade.	O normal e o patolóxico no neno: 1.1.- Concepto de normalidade e/ou patoloxía: problemas xerais. 1.2.- Trastornos da infancia e a adolescencia.
Tema 2.- Identificación, prevención e intervención psicoeducativa nas dificultades na aprendizaxe escolar durante a educación primaria.	2.1 Dificultades de comunicación na escola: Dislexia, disgrafía, disortografía. Estratexias de avaliación e intervención. 2.2 Alumnos con necesidades específicas por Déficit Sensoriais. 2.2.1 A deficiencia auditiva. Concepto, etioloxía, tipos, desenvolvemento e intervención 2.2.2 A deficiencia visual. Concepto etioloxía, tipos, desenvolvemento e intervención 2.3 Alumnos con necesidades específicas relacionadas coa Capacidade Cognitiva. 2.3.1 A deficiencia Mental: Concepto, etioloxía, tipos, desenvolvemento e intervención. 2.3.2 Necesidades educativas dos alumnos de altas capacidades. Estratexias de identificación e intervención. 2.4 Alumnos con necesidades específicas relacionadas coa Motricidad. Concepto, etioloxía, tipos, desenvolvemento e intervención.
Tema 3.- Identificación e intervención psicoeducativa nas dificultades de aprendizaxe asociadas a factores sociais na educación primaria.	3.1 Alumnos con necesidades específicas relacionadas con incorporación tardía: concepto, etioloxía, desenvolvemento e intervención.
Tema 4.- Identificación e intervención psicoeducativa nas dificultades de aprendizaxe vinculadas aos trastornos do desenvolvemento na educación primaria.	4.1 Alumnos con necesidades específicas relacionadas con trastornos do Desenvolvemento, a Personalidade e o Comportamento: concepto, etioloxía, desenvolvemento e intervención.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	25	33.5	58.5
Traballo tutelado	9	0	9
Aprendizaxe colaborativa	10.5	7	17.5
Resolución de problemas de forma autónoma	5	0	5
Exame de preguntas de desenvolvemento	3	50	53

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente	
	Descrición
Lección maxistral	Explicacións sobre os contidos teóricos e sobre a intervención práctica nas necesidades específicas de apoio educativo.
Traballo tutelado	O/A estudante, de maneira individual ou en grupo, elabora un documento sobre a temática da materia ou prepara seminarios, investigacións, memorias, ensaios, resumos de lecturas, conferencias, etc.
Aprendizaxe colaborativa	Comprende un grupo de procedementos de ensino que parten da organización da clase en pequenos grupos mixtos e heteroxéneos onde o alumno traballa de forma coordinada entre si para desenvolver tarefas académicas e profundar na súa propia aprendizaxe.
Resolución de problemas de forma autónoma	Actividade na que se formulan problemas e/ou exercicios relacionados coa materia. O alumno/a debe desenvolver as solucións axeitadas ou correctas mediante a exercitación de rutinas, a aplicación de fórmulas ou algoritmos, a aplicación de procedementos de transformación da información dispoñible e a interpretación dos resultados. Adóitase empregar como complemento da lección maxistral.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Traballo tutelado	Resolución de dúbidas e preguntas durante as horas de traballo e nas horas de tutoría. Que será comunicado ao inicio do curso.
Aprendizaxe colaborativa	Resolución de dúbidas e preguntas durante as horas de traballo e nas horas de tutoría. Que será comunicado ao inicio do curso.
Resolución de problemas de forma autónoma	Resolución de dúbidas e preguntas durante as horas de traballo e nas horas de tutoría. Que será comunicado ao inicio do curso.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Traballo tutelado	Tarefas propostas pola profesora de cada tema. Exposicións, traballos en grupo e individuais e participación activa.	60	A2 A3	B2 B10	C6	D7 D8 D18
Exame de preguntas de desenvolvemento	Probas de resposta curta do contido teórico/práctico.	40	A2 A3	B10	C3 C6	D1 D2 D7 D8 D9

Outros comentarios sobre a Avaliación

A avaliación do alumno terá en conta dous partes; unha teórica e outra práctica.

Para superar a materia será necesario sacar unha puntuación a partir de 5 en cada unha das mesmas.

Os estudantes que non sigan dita avaliación (asistencia menor do 80%) deben realizar na data oficial, un exame específico no que se avaliarán as competencias básicas da materia. Será imprescindible tamén entregar todos os traballos.

Datas exames: Consultar:

<http://www.escuelamagisterioceuvigo.es/organizacion-academica/escuela-maxisterio-vigo-ceu-examenes.php> A nota dos traballos prácticos contabiliza para a nota final só durante o presente curso.

Este documento é unha declaración de intencións sobre o traballo dos estudantes na materia; polo que pode sufrir lixeiras modificacións derivadas do consenso co grupo clase ou por circunstancias imprevistas. (Especificamente o tipo de exame pode cambiar debido ás circunstancias especiais de aula).

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

- Alcantud, F., **Intervención psicoeducativa en niños con trastornos generalizados del desarrollo**, Pirámide, 2003
- Arco, J. L. y Fernández, A. (Coords.), **Manual de evaluación e intervención psicológica en necesidades educativas especiales**, McGraw-Hill, 2004
- García, J. N., **Dificultades del desarrollo: evaluación e intervención**, Pirámide, 2007
- González, M. J. (Coord.), **Prevención de las dificultades de aprendizaje**, Pirámide, 2012
- Ortiz, M. R., **Manual de dificultades de aprendizaje**, Pirámide, 2004
- Santiuste, V., **Dificultades de aprendizaje e intervención psicopedagógica**, CCS, 2006

Bibliografía Complementaria

- Alcantud, F., **Mi hija tiene parálisis cerebral infantil**, Síntesis, 2008

Barkley, R., **Niños hiperactivos. Cómo aprender y atender sus necesidades especiales**, Paidós, 2002

Botías, F., Higuera, A. M. y Sánchez, J. F., **Necesidades Educativas Especiales: planteamientos prácticos**, Wolters Kluwer Educación, 2012

De la Iglesia, M. y Olivar, J. S., **Autismo y síndrome de Asperger. Trastornos del espectro autista de alto funcionamiento. Guía para educadores y familiares**, CEPE, 2011

Deaño, M., **Como prevenir las dificultades del cálculo**, Aljibe, 2000

García Sánchez, J. N., **Deficiencias visuales: etiología, caracterización y evaluación**, Pirámide, 2005

González, R. M^a. y Guinart, S., **Alumnado en situación de riesgo social**, GRAO, 2011

Joselevich, E., **Síndrome de déficit de atención con o sin hiperactividad ADHD en niños, adolescentes y adultos**, Paidós, 2003

Junta de Andalucía, **Los trastornos generales del desarrollo. Una aproximación desde la práctica**, Autor, 2006

Latorre, A. y Bisetto, D., **Trastornos del desarrollo motor**, Pirámide, 2009

Levitt, S., **Tratamiento de la parálisis cerebral y del retraso motor**, (3ª ed.), Médica Panamericana, 2005

Luque, D.J. y Romero, J.F., **Trastornos del desarrollo y adaptación curricular**, Aljibe, 2002

Marchesi, A., Coll, C. y Palacios J., **Desarrollo psicológico y educación III**, Alianza Editorial, 2004

Mendoza, M. T., **¿Qué es el trastorno por déficit de atención? Guía para padres y maestros?**, Trillas, 2005

Miranda, A. (Coord.), **Manual práctico de TDAH**, Síntesis, 2011

Montón, M. J., **La integración del alumno inmigrante en el centro escolar**, GRAO, 2003

Orjales, I., **TDAH. Elegir colegio, afrontar los deberes y prevenir el fracaso escolar**, CEPE, 2012

Orjales, I. y Polaino, A., **Programas de intervención cognitivos-conductual para niños con déficit de atención con hiperactividad**, CEPE, 2001

Ripoll, J. C., y Yoldi, M., **Alumnos distraídos, inquietos e impulsivos. (TDA-H). Estrategias para atender su tratamiento educativo en Educación Primaria**, CEPE, 2009

Rivière, A. y Martos, J. (Comp.), **El niño pequeño con autismo**, APNA, 2001

Teruel, J. y Latorre, A., **Dificultades de aprendizaje. Intervención en dislexia y discalculia**, Pirámide, 2014

Vila, J.O. y Gutiérrez, F., **Manual básico de dificultades de aprendizaje**, Sanz y Torres, 2013

Xunta de Galicia. Consellería de Educación e Ordenación Universitaria. Consellería de Emigración, **Plan de acollida. Materiais de apoio ao profesorado para a atención educativa ao alumnado procedente do estranxeiro**, Consellería de Educación e Ordenación Universitari,

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Prevención e intervención nas alteracións comunicativa-lingüísticas/V51G120V01955

Proceso lecto-escritor: desenvolvemento, alteracións, avaliación e tratamento/V51G120V01953

Psicopatoloxía da audición e da linguaxe/V51G120V01952

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Psicoloxía: Psicoloxía da educación: Procesos de aprendizaxe escolar/V51G120V01205

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Psicoloxía: Psicoloxía do desenvolvemento de 6 a 12 anos/V51G120V01103

Plan de Continxencias

Descrición

=== MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS ===

Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada polo COVID-19, a Universidade de Vigo establece unha planificación extraordinaria que se activará no momento en que as administracións e a propia institución determinen atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou parcialmente presencial. Estas medidas xa planificadas garanten, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento da docencia dun modo máis áxil e eficaz ao ser coñecido de antemán (ou cunha ampla antelación) polo alumnado e o profesorado a través da ferramenta normalizada e institucionalizada das guías docentes.

=== ADAPTACIÓN DAS METODOLOXÍAS ===

Metodoloxías docentes que se manteñen:

As metodoloxías docentes serán as mesmas no tres escenarios, dado que foron deseñadas para facilitar unha transferencia fluída desde un escenario 100% presencial a outro 100% en remoto. En calquera caso, a única diferenza alcanza ou espazo non que se desenvolverá a actividade. No posible escenario de ensino mixto ou semipresencial, as metodoloxías levarían a cabo de modo semipresencial e virtual. Por outra banda, no escenario de ensino a distancia, as metodoloxías previstas adaptaríanse a unha modalidade de execución virtual.

Metodoloxías docentes que se modifican:

Non se modifica a dinámica propia de ningunha metodoloxía docente, excepto, como se di no apartado anterior, a súa modalidade de execución, presencial e virtual (no caso dun escenario mixto); e exclusivamente virtual (no caso dun escenario a distancia).

Mecanismo non presencial de atención ao alumnado (tutorías):

O potencial escenario de docencia semipresencial, as sesións de tutorización poderán realizarse presencialmente e/ou no despacho virtual, baixo a modalidade de concertación previa e no horario que se estableza. No caso dun escenario docente na modalidade a distancia, a tutorización realizarase unicamente polos medios telemáticos mencionados.

Modificacións (si proceden) dos contidos a impartir:

Non hai modificacións nos contidos a impartir.

Bibliografía adicional para facilitar o auto-aprendizaxe:

A bibliografía adicional será proporcionada ao longo do desenvolvemento da materia.

Outras modificacións:

- Ferramentas para a docencia virtual. No escenario de docencia semipresencial, ademais da docencia presencial nas aulas, a actividade docente virtual impartirase mediante Campus Integra por IntraCeU e preverase o uso da plataforma de teledocencia Faltic por Blackboard como reforzo, e sen prexuízo doutras medidas que se poidan adoptar para garantir a accesibilidade do alumnado aos contidos docentes.
- No escenario de docencia a distancia, a actividade docente realizarase exclusivamente de modo virtual.

=== ADAPTACIÓN DA AVALIACIÓN ===

Non hai cambios nin nos instrumentos nin nos criterios de avaliación establecidos na guía docente común.

Probas pendentes que se manteñen

Todas as probas propostas na guía docente para as próximas convocatorias, mantéñense en calquera do tres modalidades de ensino previstas: presencial, mixta e a distancia, para o curso 2020-21. Os criterios de avaliación, así como a súa ponderación sobre a nota final, mantéñense, tanto para o alumnado asistente, como para o non asistente. Os procedementos ou tipoloxía de probas de avaliación, tampouco se modifican no seu contido, pero si no seu modo de execución, no caso dos dous potenciais escenarios docentes extraordinarios previstos. Así, no caso de estar nunha situación de ensino mixto ou semipresencial, as probas de avaliación poderán ser organizadas de modo presencial, dependendo das instalacións e medios dispoñibles. Si non fose posible facelas presencialmente, combinaríase a modalidade presencial coa virtual ou se realizarían exclusivamente de forma virtual.

Si a situación é de ensino a distancia, todas as probas de avaliación realizaranse de modo virtual.

Probas que se modifican

Para o curso 2020-2021, non hai modificacións nas probas de avaliación, excepto no referido á modalidade de avaliación: presencial ou virtual, dependendo do escenario sanitario no que leve a cabo a docencia.

Novas probas

Non se prevén novas probas de avaliación.

Información adicional.

Non hai.
